KRVAVÁ
GRÓFKA
VRAŽDA, ZRADA
a ZRODENIE MONŠTRA
SHELLEY PUHAK
Lindeni

Krvavá grófka

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Shelley Puhak
Krvavá grófka – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

KRVAVÁ GRÓFKA

KRVAVÁ GRÓFKA

VRAŽDA, ZRADA
a STVORENIE MONŠTRA

SHELLEY PUHAK

Z angličtiny preložila Barbora Andrezálová

Lindeni

Shelley Puhak: *The Blood Countess*
Copyright © Shelley Puhak, 2026
Maps created by Ortelius Design
Translation © Barbora Andrezálová, 2026
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa. Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5529-0
ISBN e-knihy 978-80-566-5530-6 (Pdf)

OBSAH

Poznámka autorky 9
Mapy 10
Postavy 13

Prológ 17

PRVÁ ČASŤ: 1603 – 1609

prvá kapitola: Dlhý a strašný rok 29
druhá kapitola: Prvá stopa 41
tretia kapitola: Svadba a vzbura 57
štvrtá kapitola: Podivný prípad pani Modlovej 77
piata kapitola: Vidíme sa na súde 93
šiesta kapitola: Dávka robí jed 109

DRUHÁ ČASŤ: 1610 – 1614

siedma kapitola: Napäté vzťahy 123
ôsma kapitola: Čachtický kňaz 141
deviata kapitola: Tajomný závet 159
desiata kapitola: Razia 173
jedenásta kapitola: Proces so služobníctvom 185
dvanásta kapitola: Jej deň na súde 201
trinásta kapitola: Posledná Bátoriová 215

Epilóg 227

Alžbeta Bátoriová: Fakty verzus fikcia 241
Zoznam literatúry 247
Poznámky 275
Zdroje obrázkov 315
Poďakovanie 317
O autorke 321
Register 323

POZNÁMKA AUTORKY

Toto dielo je literatúrou faktu. Akákoľvek citácia pochádza z korešpondencie, denníkov, písomných svedectiev alebo iných historických dokumentov. Pre viac informácií o týchto a všetkých ďalších zdrojoch sa, prosím, pozrite na zoznam literatúry a poznámky na konci tejto knihy. Mnohé z týchto primárnych zdrojov sú v maďarčine a ďalšie v latinčine, nemčine a slovenčine. Vzhľadom na vek je však veľmi náročné ich rozlúštiť. Aby som zaistila presnosť a jasnosť, požiadala som o ich prepisy a preklady príslušných odborníkov, ktorí sa špecializujú na dokumenty z tohto obdobia. Už aj preklad súčasnej maďarčiny do angličtiny je pomerne náročný; preklad maďarských idiómov a gramatiky zo šestnásteho a sedemnásteho storočia je ešte oveľa komplexnejšou úlohou. Keďže boli slová Alžbety Bátoriovej a jej súčasníkov obeťami mnohých nesprávnych prekladov a nedorozumení, snažila som sa byť pri prekladaní taká verná pôvodným textom, ako sa len dalo, a zachovávala som archaické frázy aj z dnešného pohľadu kostrbatú gramatiku. Jedinú zmenu som urobila v prípade geografických názvov. Keďže mnohé mestá v strednej Európe v priebehu dejín niekoľkokrát zmenili svoj názov, rozhodla som sa ich uvádzať v tej najaktuálnejšej, prípadne najzaužívanejšej forme. Vďaka tomu tiež môžu čitatelia v prípade záujmu ľahšie sledovať kroky Krvavej grófky.

Državy Bátoriovcov, 1610
MORAVA
Dunaj
VIEDEŇ
BRATISLAVA
KRÁĽOVS
Državy Alžbety Bátoriovej
Državy rodiny Bátoriovej
Myjava
Beckov
Vrbové
Čachtice
Podolie
Kostoľany
Devín
Keresztúr (dnešný Deutschkreutz)
Csorna
Klastrom
Kapuvár
Léka (dnešný Lockenhaus)
Csepreg
Sárvár
Tokorcs
RAKÚSKO
BUDÍN
Egervár
Szentgyörgy
Lendava
Babócsa
Sztenicsnyák (dnešný Sjeničak Lasinjski)
Vasmegyericse (dnešný Međurić)
Velika
Dunaj
OSMANSKÁ RÍŠA

POĽSKO
Strečno
Chrasť nad Hornádom
Čičava
Vajkovce
Vranov nad Topľou
KÉ UHORSKO
Rozhanovce
Moldava nad Bodvou
Füzér
Malý Horeš
Semjén
Bujak
Cserép
Ricse
Tisa
Ecséd
Nyírbátor
Tăşnád
Kereki
Kővár
(dnešná Berchezoaia)
Somlyó
(dnešný Şimleu Silvaniei)
KLUŽ
SEDMOHRADSKO
Tisa
Făgăraş

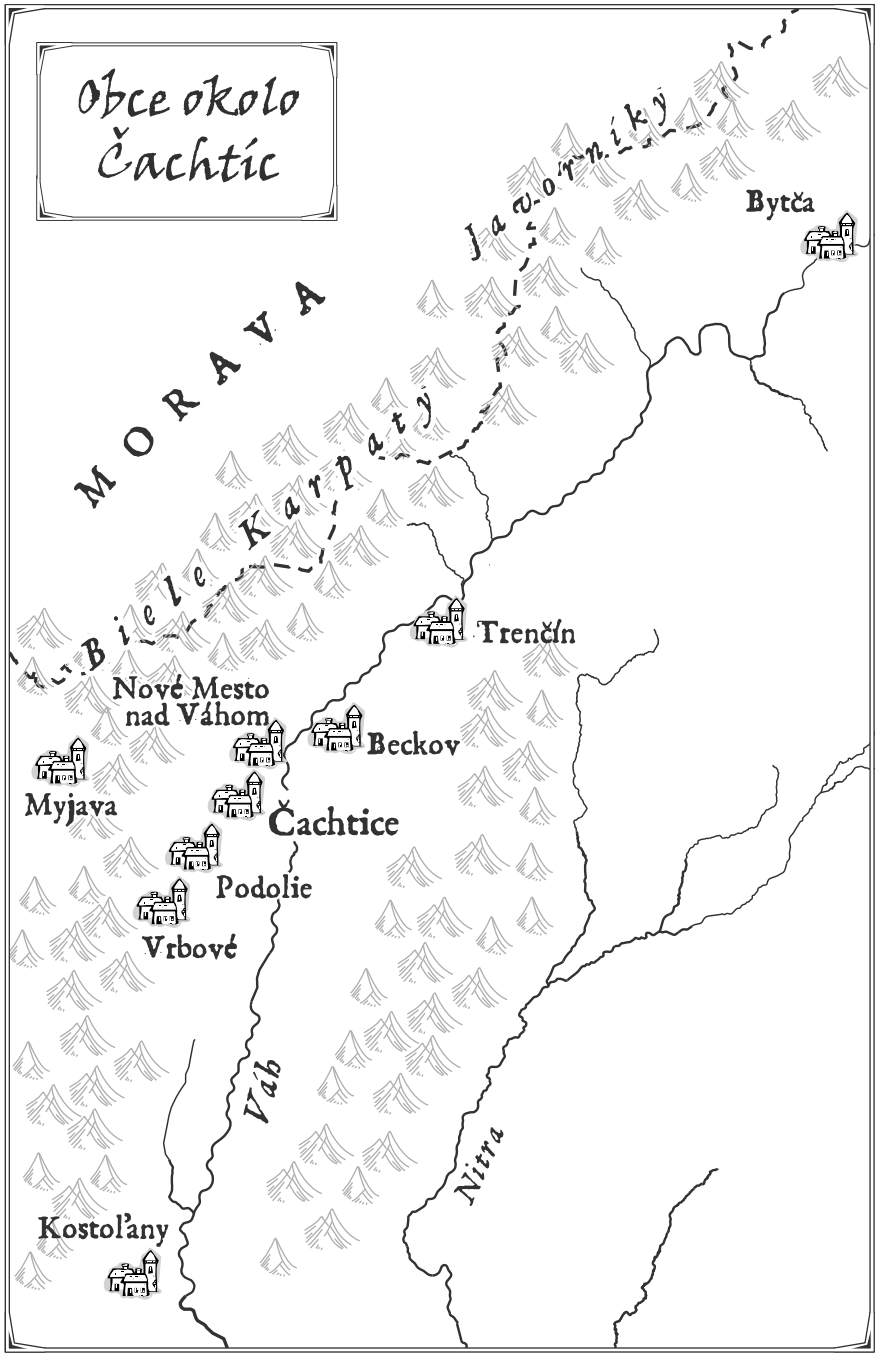
Obce okolo Čachtíc
MORAVA
Javorníky
Biele Karpaty
Bytča
Trenčín
Nové Mesto nad Váhom
Beckov
Myjava
Čachtice
Podolie
Vrbové
Váh
Nitra
Kostoľany

POSTAVY

Väčšina mužov v tejto knihe sa volá Štefan (alebo István) podľa svätého Štefana, patróna Uhorska. Dosť veľa žien sa volá Anna (alebo Katarína či Alžbeta). Čitateľ, mrzí ma to.

Hoci osoby, ktoré vystupujú v tejto knihe, občas podpisovali listy a dokumenty v maďarčine, často používali aj latinské alebo nemecké verzie svojich mien. Grófka je teda v maďarčine (ktorá vždy uvádza priezvisko na prvom mieste) „Báthory Erzsébet", no podpisovala sa aj ako „Elizabetth de Batthory" a „Elisabeth comitissa de Bathor". Pri tvorbe tohto diela som teda štandardizovala podobu mien, ktorá bola v tomto období dosť flexibilná: grófka písala svoje priezvisko najmenej štyrmi rôznymi spôsobmi.

Rada by som tiež poznamenala, že uhorské ženy si aj po sobáši ponechávali svoje rodné meno. Aj keď sa niektoré ženy zvykli označovať prostredníctvom svojich manželov (napríklad pani František Nádašdy), oveľa častejšie si nechávali svoje mená za slobodna. Kedykoľvek bude v tejto knihe použité ženské krstné meno, priezvisko, ktoré nasleduje, patrí jej rodine, nie jej manželovi.

POZNÁMKA PREKLADATEĽKY: Mená historických postáv z obdobia Kráľovského Uhorska sú v tejto knihe uvádzané v poslovenčenej podobe. Uvedomujeme si, že v historickej literatúre neexistuje v tejto otázke úplná zhoda a je možné stretnúť sa aj s používaním pôvodných maďarských podôb mien. Toto riešenie, vychádzajúce zo slovenských pravopisných odporúčaní, bolo zvolené zámerne s cieľom zachovať jednotnosť textu s rešpektom k originálu.

GRÓFKINA RODINA

Alžbeta Bátoriová (1560 – 1614)

Jej manžel, **František Nádašdy**, (1555 – 1604), Čierny bej, gróf z Nádašdu a Fogarasföldu, hrdina vojen proti Osmanom

Jej (preživšie) deti

Anna Nádašdyová
gróf **Mikuláš Zrínsky** (zosobášení 1604)

Katarína Nádašdyová
gróf **Juraj Druget z Humenného** (zosobášení 1610)

Pavol Nádašdy

Jej starší brat **Štefan Bátori (XIII)** (1555 – 1605), krajinský sudca Uhorska

Jeho adoptívne deti

Gabriel Bátori (1589 – 1613), sedmohradské knieža

Anna Bátoriová, Gabrielova mladšia sestra

Jej teta **Klára Bátoriová** (1525? – po 1578)

Jej sedmohradské sesternice **Kata Töröková**, najväčšia veľkostatkárka v kniežatstve, a **Kata Ifjuová,** manželka vrcholového politika

JEJ SLUHOVIA A DVORANIA

Imrich „Ryšavý" Mederi, ryšavý pozemkový magnát a ochranca Pavla Nádašdyho

pani Helena Hernatová, šľachtičná na dvore Alžbety Bátoriovej

pani Anna Velikey, šľachtičná na dvore Alžbety Bátoriovej

Ján Ujvári alias Ficko, osirelý chlapec, z ktorého vyrástol jeden z najvernejších sluhov Alžbety Bátoriovej

Ilona Jóová, pestúnka

Anna Darvuliová (Darvulia), dvorná babica a liečiteľka

Dorota Sentéšová, dvorná babica a liečiteľka, nástupkyňa Anny Darvuliovej

pani z Myjavy, majerníčka a grófkina verná spoločníčka, manželka šafára, ktorý dohliadal na pôdu, dobytok a výrobu syra v okolí Čachtíc

„vedkyňa" z Tökörcsu, dedinská liečiteľka a opatrovníčka z okolia Sárváru

HABSBURGOVCI

Ferdinand I., cisár Svätej ríše rímskej v rokoch 1556 – 1564, švagor uhorského kráľa Ľudovíta II.

Rudolf II., cisár Svätej ríše rímskej v rokoch 1576 – 1612, patrón alchymistov a umelcov

Matej II., mladší brat Rudolfa II., kráľ Uhorska 1608 – 1619, cisár Svätej ríše rímskej 1612 – 1619

ŠĽACHTA

Štefan Bočkaj, protestantský šľachtic, vodca povstalcov, neskôr sedmohradské knieža

František Baťán, šľachtic, sused Alžbety Bátoriovej, syn jedného z najlepších priateľov Františka Nádašdyho

Juraj Turzo, ambiciózny novopečený aristokrat a oddaný stúpenec Habsburgovcov, palatín Uhorska

jeho manželka **Alžbeta Coborová**, srdečná a často chorľavá

Juraj Bánfi, krutý aristokrat známy nečestným nadobúdaním majetkov

Katarína Petőová z Gerse, vdova po Gašparovi Bánfim, jeho ovdovená švagriná, matka ôsmich detí, príbuzná Nádašdyovcov

Valentín Druget z Humenného, rival Gabriela Bátoriho v boji o sedmohradský trón, bratranec Juraja Drugeta

Gabriel Betlen, poradca sedmohradských kniežat, budúce knieža

DUCHOVENSTVO

Štefan Beite, protestantský biskup na panstvách Nádašdyovcov až do svojej rezignácie v roku 1591; progresívny učenec a botanik

Ján Réceš, tvrdý luterán, ktorý vystupoval proti Beitemu a inicioval rozkol medzi kalvínmi a luteránmi na panstvách Nádašdyovcov

Štefan Maďari, bývalý vojenský kaplán Františka Nádašdyho, neskôr hlavný kňaz v Sárváre, oddaný luterán

Michal Zvonarič, „Obuvník zo Sárváru", Maďariho nástupca, hlavný pastor v Sárváre od roku 1605

Eliáš Láni, luteránsky superintendent, osobný pastor Juraja Turza a mentor Ponického

Ján Abrahamides Ponický, evanjelický kňaz v Čachticiach

Zachariáš Gašparides, evanjelický kňaz v Podolí

Mikuláš Baroseus, evanjelický kňaz vo Vrbovom

Prológ

Na úpätí Malých Karpát číhajú mnohé hrozby: temnými lesmi sa zakrádajú vlky so žltými očami, v brezových hájoch sa skrývajú zbojníci. Žiadna z nich sa však nevyrovná hrozbe, ktorá striehne v starom panskom sídle.

Na vápencovom brale nad panstvom sa týči veľký hrad. Pod panstvom sa chúli dedinka s drevenými domami a širokým námestím. Vnútri tancujú na stenách s pestrými obkladmi kamenní gotickí anjeličkovia. Pod tým všetkým sa nachádza spleť vlhkých podzemných chodieb, ktoré vedú von do tmavého lesa.

Chýry kolujú už dlho. Nikto presne nevie, kedy sa začali šíriť – pred niekoľkými mesiacmi? Či rokmi? Zdá sa však, že každý už od niekoho počul niečo o urodzenej dáme s čiernym srdcom.

Táto dáma je grófka pochádzajúca z jedného z najstarších európskych rodov. Je nevýslovnou cťou slúžiť na jej panstve, či už ako pomocnica v kuchyni, alebo ako komorná. Človek sa tam dostane k lahodnému jedlu, skvelému vínu, hebkému oblečeniu a k prísľubu vážených spojenectiev a príležitostí. Z podzemných tunelov sa však ozývajú výkriky. Neraz videli dievčatá so

smutnými očami nastupovať do grófkinho koča či bežať cez dvor panstva s dobitými lícami alebo zafačovanými rukami. A tiež vozy, ktoré vyvážajú jednu rakvu z borovicového dreva za druhou, vždy pod rúškom noci.

Protesty roľníkov ostávajú nevypočuté, ale po čase začínajú nahlasovať zmiznuté dcéry aj šľachtici. Kráľ, pred ktorým sa rok čo rok hromadia sťažnosti, sa napokon rozhodne zahájiť vyšetrovanie.

Grófka dostane varovanie, no nedokáže skrotiť svoj temný apetít. Spočiatku boli zvesti len o jej drsnom zaobchádzaní a neustálom praskaní biča. Jej mučenie je však čoraz krutejšie a vyšinutejšie. Urodzená dáma, ktorá sa snaží uchovať svoju krásu a prekabátiť samotný čas, sa teraz pravidelne kúpe v krvi panien. Keď jej miestni odmietnu vydať svoje dcéry, vyšle poslov a lovcov o niečo ďalej, aby nalákali dievčatá zo vzdialených končín kráľovstva.

Keď si po ňu napokon 29. decembra 1610 prídu, na nočnej oblohe žiari mesiac takmer v splne, jeho svit sa odráža od hrubej snehovej prikrývky haliacej krajinu. Keď kráľovi muži násilím vniknú na jej panstvo, prichytia grófku doslova s krvou na rukách, zaskočia ju priamo pri vražde ďalšej z jej slúžok. Úbohé dievča sa podarí zachrániť, ale pre jej priateľku, ktorej nahé a znivočené telo bezvládne leží na zemi, je už neskoro. V tuneloch pod panstvom objavia ďalšie dobité dievčatá, spútané, visiace zo stropov alebo prikované reťazami v kúte, čakajúce na kruté mučenie a napokon smrť vykrvácaním.

Svedkovia začínajú prehovárať. Najprv je ich len hŕstka, no len čo sa rozchýri, že urodzenú paniu uväznili a nemôže už nikomu ublížiť, začína sa ozývať čoraz viac a viac ľudí. Grófku obviňujú z toho, že uniesla a zavraždila ich dcéry a sestry. Spočiatku sa hovorí asi o päťdesiatich obetiach. Neskôr, zatiaľ čo sa vynárajú ďalší svedkovia, vzrastie toto číslo na tri stovky. Napokon sa počet obetí zdvojnásobí a uvádza sa ich viac ako šesťsto.

Štyria sluhovia priznajú, že svojej panej pomáhali mučiť a zabíjať nevinné dievčatá tým najstrašnejším spôsobom. Pri toľkých dôkazoch by akúkoľvek inú ženu okamžite sťali alebo upálili. Táto grófka však nie je obyčajná žena, dokonca ani obyčajná šľachtičná. Jej mocná rodina uzavrie tajnú dohodu so žalobcom, ktorý pristane na to, že škandál ututle. Výmenou za to urodzenú dámu zamurujú do veže jej vlastného hradu a nechajú jej len malú štrbinu na podávanie vody a jedla. Od tej chvíle ju už nikto nikdy neuvidí. V najvyššom okne veže sa zjavuje už len jej silueta. Hľadí na krajinu, rozjíma a preklína všetkých, ktorí si trúfli vypovedať proti nej.

Toto je legenda o Alžbete Bátoriovej. A takmer nič z toho nie je pravda.

. . .

Keď v roku 1956 po prvý raz vyšla *Guinnessova kniha rekordov*, tie najhrôzostrašnejšie ocenenia spadali do sekcie Zločin a trest. H. H. Holmesa tu menovali za „najčinorodejšieho vraha“ za to, že „zniesol zo sveta 150 mladých žien, ktoré ho navštívili v jeho ‚Hrade‘ na 63. ulici v Chicagu“.

Keď však o vyše dekádu neskôr vyšlo vydanie z roku 1968, H. H. Holmes bol z pozície „najčinorodejšieho známeho vraha kriminálnych dejín“ zosadený a jeho pôvodný titul získala žena, uhorská aristokratka zo šestnásteho storočia so skutočným hradom:

> Najväčší počet obetí, ktorý bol kedy komu pripísaný, je 610 v prípade grófky Alžbety Bátoriovej (1560 – 1614) z Uhorska… svedkyňa dosvedčila, že videla zoznam obetí s týmto súčtom vlastnoručne napísaný grófkou. Údajne to všetko boli mladé dievčatá zo susedstva jej hradu… Keď 21. augusta 1614 zomrela… uplynulo už tri a pol roka od chvíle, keď ju uznali za vinnú a zamurovali v jej izbe.

Grófka Bátoriová bola neskôr degradovaná na pozíciu „najčinorodejšej vrahyne“, keď ju v počte obetí prekonal istý muž, ale *Guinnessova kniha rekordov* naďalej tvrdila, že mala na svedomí viac než šesťsto obetí.

Ako jedna z najkrutejších a najvychýrenejších sériových vrahov, a obzvlášť *vrahýň*, bola grófka roky predmetom temnej fascinácie. Aj dnes má Bátoriová oddaný kult fanúšikov. Jej meno si požičala švédska deathmetalová kapela, vzniklo o nej množstvo románov, básní, filmov a opier. V seriáli *American Horror Story* ju dokonca stvárnila Lady Gaga. Ruiny hradu, v ktorom bola uväznená, sú dnes obľúbeným turistickým miestom; každoročne sa k nim vydávajú tisíce ľudí. Dajú sa kúpiť hrnčeky a tričká s jej podobizňou, halloweenske kostýmy či figúrky. Jej príbeh ovplyvnil všetko od rozprávok a upírskych legiend po vývoj modernej psychiatrie a kriminológie. Tvrdenie, že sa Bátoriová kúpala v krvi panien, sa pretavilo do dnešného trópu „krvavého kúpeľa“, ktorý nájdeme prakticky všade od komiksov *Batman* cez Eminemov videoklip až po epizódy *Aktov X* či *Buffy, premožiteľky upírov*.

A predsa sú v príbehu, ktorý tak dlho živia fanúšikovia hororov a kriminálnych príbehov, vážne medzery. Napríklad pôvodný záznam v *Guinnessovej knihe rekordov* obsahuje hneď niekoľko nepresností. Bátoriová nebola nikdy uznaná za vinnú pred súdom a nikdy ju nezamurovali do izby vo veži jej hradu. A tá svedkyňa, ktorá vypovedala, že videla zoznam s vyše 600 obeťami? Bola to mladá slúžka menom Zuzana, jediná z celkovo 303 svedkov, ktorá neposkytla vyšetrovateľom svoje priezvisko. Opakovala príbeh o mužovi pracujúcom vyše stopäťdesiat kilometrov ďalej, ktorý niekde začula. Tento muž, jeden zo správcov grófkiných pozemkov, údajne „našiel v truhlici zajatej panej rukou písaný dokument, či skôr zoznam s menami mŕtvych dievčat, ktorých bolo až 650, a tento počet bol potvrdený vlastnoručným podpisom urodzenej

panej“. Pisár, ktorý v tom čase zaznamenával tento príbeh, označil tvrdenie za „obyčajné klebety“. A predsa sa počas nasledujúcich storočí Zuzanina šokujúca výpoveď začala považovať za fakt.

Šesťstopäťdesiat obetí by bol nehorázny počet aj dnes, ale v roku 1611, keď Zuzana podávala svoje svedectvo, žilo v celom Uhorsku len 1,8 milióna ľudí a väčšina dedín pozostávala z dvadsiatich až dvadsiatich piatich domčekov so 150 až 170 obyvateľmi. Zuzana tak obviňovala grófku zo zabitia toľkých dievčat, že by to vydalo na štyri celé dediny. Ako by to mohla byť pravda? Bol to prifarbený príbeh, zveličenie vyjadrujúce nesmiernu traumu, ktorú Alžbeta Bátoriová spôsobila okolitej komunite? Alebo to bol čistý výmysel?

V tých časoch napokon dievčatá ako Zuzana svedčili o všetkom možnom – že videli svojich susedov lietať, že ich matky privolali krupobitie, že ich súrodenci počarovali krave a tej sa pokazilo mlieko. Zhruba v podobnom období vyhlásilo v Anglicku deväťročné dievča svoju matku, brata a susedov za čarodejníkov, čo napokon viedlo k ich poprave. (O desaťročia neskôr to dievča obvinil z rovnakého zločinu len desaťročný chlapec.)

Možno sa dá Zuzanino svedectvo pripísať príliš živej predstavivosti negramotnej slúžky. Lenže čo všetky ostatné svedectvá? Tie totiž tvrdia, že grófka svoje obete brutálne mučila nielen bitkami, ktoré často trvali celé hodiny, ale aj tým, že ich ponárala do ľadovej vody, pichala ich ihlami, pálila ohňom a vypaľovala im značky. Niektorí svedkovia tiež tvrdili, že Alžbeta Bátoriová dievčatá nielen zabíjala, ale ich aj varila a jedla; že sa pokúšala zavraždiť kráľa a predstaviteľov vlády a že raz vykúzlila démonické mačky a psy, aby robili zle miestnemu farárovi.

Najmrazivejšie obvinenia sú však tie, ktoré tvrdia, že Alžbeta Bátoriová bola hlavou siete obchodujúcej s deťmi a že jej napomáhala široká skupina „oddaných lapačov dievčat“, ku ktorej patrili ďalšie šľachtičné, služobníctvo a dokonca jedna z jej dcér. Bola

Alžbeta vedúcou postavou, ktorá koordinovala širokú sieť naprieč temnou a zlovestnou krajinou? Alebo sú tieto svedectvá rovnako problematické ako Zuzanino?

. . .

Alžbeta Bátoriová žila mimoriadne privilegovaný život. Živôtiky mala zdobené perlami, sukne vyšívané zlatými niťami. Už keď dovŕšila dvanásť rokov, mala toľko šperkov, že na ne potrebovala samostatný inventár. Vlastnila tiež toľko zlatých florénov, že by si mohla kúpiť vlastné panstvo alebo polovicu hradu. Priamo poruke mala zlato o hmotnosti takmer sto kilogramov, čo by dnes predstavovalo vyše osem miliónov eur. Pochádzala z najvyššej vrstvy spoločnosti a mala v rukách životy desiatok tisíc poddaných. Jej ohovárači trvali na tom, že jej zločiny sú dôkazom aristokratických privilégií dovedených do toho najlogickejšieho a najdesivejšieho extrému.

Tieto domnienky nie sú neopodstatnené. Všetci veľmi dobre vieme, čo sa môže stať, keď istá skupina ľudí – či už sú to vrcholoví atléti, silné politické rody či aristokrati s modrou krvou – nadobudne pocit, že je nedotknuteľná a má na všetko právo. Vieme, ako často sa chudobní, zdravotne znevýhodnení a ženy stávajú obeťami. Vieme, ako bohaté rodiny kryjú svojich členov, ako v pozadí ťahajú za nitky, aby uchránili svoje protekčné deti pred väzením.

Vieme však aj to, že svedkovia sa dajú kúpiť, dôkazy sa dajú vyrobiť, o verdiktoch sa môže rozhodnúť už vopred. Vieme, že toto je príbeh o tom, ako otrasne sa šľachtici zachovali. Otázka však znie: ktorí?

Bátoriovej obhajcovia poukazovali na ostatných aristokratov zapletených do jej prípadu: štátneho zástupcu, ktorý sa dychtivo usiloval prekliesniť svojmu synovi cestičku do politiky, susediacich šľachticov, ktorí si robili zálusk na jej pozemky, ambicióznych zaťov aj kráľa, ktorý jej dlhoval peniaze. Ukazovali na nestabilné politické

pozadie: dve vojny, niekoľko sprisahaní a jeden trúfalý puč. K celému prípadu tiež nemalou mierou prispel kňaz posadnutý lovom čarodejníc a aj druhá údajná sériová vrahyňa.

Čím hlbšie človek pátra, tým viac záhad objavuje. Jedným z hlavných kritikov bol maďarský archivár, ktorého životopis z roku 1908 upevnil jej povesť duševne chorej a sadistickej potomkyne starého zvrhlého rodu. Aj on však na sklonku života svoje tvrdenia odvolal. Vo veku deväťdesiatich dvoch rokov vycestoval za svojím bývalým editorom, aby mu oznámil, že grófku obvinili neprávom. Nanešťastie umrel skôr, než stihol tieto nové dôkazy publikovať. Dokonca aj *Guinnessova kniha rekordov* v poslednom čase vyjadrila isté pochybnosti. Kým som písala túto knihu, vyšiel na oficiálnej webstránke Guinnessových svetových rekordov článok s názvom „Bola Alžbeta Bátoriová skutočne najčinorodejšou vrahyňou v dejinách?“, ktorý predostiera možnosť, že grófka mohla byť len „nešťastnou obeťou patriarchátu“.

Znovu a znovu ma udivovalo, ako sú mnohí učenci, historici a fanúšikovia skutočných kriminálnych prípadov urputne presvedčení o pravdivosti krvavej legendy aj napriek naozaj reálnym pochybnostiam o vine Alžbety Bátoriovej. Niektorí sa až znepokojivo vyžívajú v opisovaní chvejúcich sa mladých dievčat spútaných v podzemných tuneloch, rozkladajúcich sa tiel naukladaných v pivniciach a krutej panej kúpajúcej sa v krvi. Nedarí sa im však predložiť jasný motív. Prečo by grófka mrzačila ženy a dievčatá vo svojej opatere? Mnohí sa snažili Alžbetu Bátoriovú vtesnať do chápania predátorov alebo sériových zabijakov svojej doby a prispôsobovali si fakty tak, aby vyhovovali ich pohľadu. Jej údajné zločiny pripisovali ženskej márnivosti, nedostatku viery alebo dokonca menopauze. Vyskytli sa obvinenia z toho, že je šialená, či už pre aristokratické incestné manželstvá, alebo epileptické záchvaty (obe tvrdenia sú preukázateľne nepravdivé a vychádzajú z nesprávnej interpretácie

primárnych zdrojov). Relatívne nedávno sa objavili aj tvrdenia, že Alžbeta trpela nejakou traumou z detstva. Vraj mohla byť svedkyňou brutálnej popravy poddaného (ktorého údajne zašili do koňa, čo je vzhľadom na astronomickú cenu koní v tých časoch vrcholne nepravdepodobné) alebo mohla byť vystavená zvádzaniu, prípadne až znásilneniu, ktoré viedlo k nemanželskému tehotenstvu (bolestne nesprávny preklad). V skutočnosti je väčšina diel a úvah na túto tému priam zamorená prekladateľskými omylmi, nedbalými genealogickými bádaniami a nedostatkom historického kontextu.

Keď sa Alžbeta Bátoriová narodila, Alžbeta I. bola čerstvo korunovanou kráľovnou Anglicka, v Rusku vládol cár Ivan Hrozný, Michelangelo a Tizian ešte maľovali a protestantská reformácia nemala ani päťdesiat rokov. Bátoriová bola súčasníčkou Bacona, Galilea, Marlowa a Shakespeara. Počas jej života vynašli optický mikroskop a teleskop a došlo tiež k objavu magnetického poľa Zeme a ľudského krvného obehu.

Jej prípad sa odvíja na pozadí veľkého historického zlomu, na križovatke veku kráľovien a veľkého honu – prudkého nárastu počtu panovníčok v Európe a explózii obvinení z čarodejníctva a súdov s čarodejnicami. Alžbeta Bátoriová žila v období, ktoré bolo v područí konšpiračných teórií, čiastočne aj vďaka novým a neregulovaným technológiám. Vznikalo množstvo lokálnych tlačiarní, pričom každá mala svojho majiteľa a svoju agendu a nejestvovalo žiadne overovanie faktov, žiadne autorské práva a žiadne univerzálne uznávané a nestranné zdroje informácií. Opisovali sa vymyslené popravy, vymýšľali sa scény zo smrteľných postelí, falšovali sa listy. Kráľov vyhlasovali za mŕtvych, hoci práve živí a zdraví hodovali vo svojich honosných sieňach, a kniežatá označovali za víťazov súbojov, hoci už boli zahalené v pohrebných rubášoch. Klebety a dezinformácie sa odrazu šírili rýchlejšie a ďalej než kedykoľvek predtým. A práve prípad Alžbety Bátoriovej sa zhoduje

s konšpiračnou teóriou, ktorá sa objavovala v mnohých podobách v priebehu storočí. S teóriou, ktorá v četovacích miestnostiach a na sociálnych sieťach pretrváva dodnes – že jestvuje tajomná skupina elít, ktorá unáša deti na svoje nekalé účely.

Alžbeta Bátoriová sa nikdy nepriznala a vždy tvrdila, že je nevinná. Bránila sa aj po tom, čo ju uväznili bez riadneho súdu, údajne pre jej vlastné dobro. Znovu a znovu žiadala o riadny a verejný súdny proces, hoci by v prípade odsúdenia mohla prísť o hlavu alebo ešte horšie, byť upálená zaživa.

A tak sa z takzvanej Krvavej grófky stal jeden z najstrašnejších a najfascinujúcejších odložených prípadov v dejinách. Ktoré časti jej príbehu sú pravdivé, ktoré sú prehnané, ktoré vymyslené a ktoré sú, ešte aj dnes, zámerne nesprávne pochopené? Je to príbeh o tom, ako vzdelaná, inteligentná a podľa všetkého súcitná matka napokon týrala deti iných ľudí? Alebo je to príbeh o tom, ako vzdelaní, inteligentní a podľa všetkého súcitní ľudia dokázali uveriť tým najobludnejším tvrdeniam o svojich susedoch, rodine a priateľoch?

Táto kniha čerpá z archívnych dôkazov zo štyroch rôznych krajín a využíva odborné znalosti expertov na staré rukopisy, ako aj niekoľkých prekladateľov a historikov s cieľom znovu posúdiť historické dokumenty, odhaliť nové dôkazy a zistiť, či konečne raz a navždy dokážeme vyriešiť otázku Bátoriovej viny.

Toto je príbeh najnebezpečnejšej ženy dejín a toho, ako sme ju vôbec nepochopili.

PRVÁ ČASŤ

1603 – 1609